

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

595

Vragen van het lid **Karimi** (GroenLinks) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken over *wapendoorvoer via Nederland naar Israël*. (Ingezonden 16 december 2002)

1

Herinnert u zich uw antwoorden op vragen van ondergetekende van 15 november 2002?¹

2

Op basis van welke overwegingen is er in het geval van een wapendoorvoering in Rotterdam, waarvoor alsnog een (ad hoc-) vergunningplicht was opgelegd, uiteindelijk toch een vergunning verleend en waarom? Wat was de inhoud van de zending?

3

Hoe verhoudt deze beslissing zich tot uw eerdere informatie dat een ad hoc vergunningaanvraag voor een wapenzending naar Israël, gelet op de huidige omstandigheden, tot een negatief resultaat zou leiden?² Wat was in dit geval de reden van uw stellingname af te wijken?

4

Hoe komt u tot de interpretatie dat Israël onder de in de wet limitatief opgenomen lijst van bevriende landen en NAVO-bondgenoten (artikel 3a, lid³ valt?

5

Bent u alsnog bereid wapenzendingen van Israël via Nederlands grondgebied naar een derde land vergunningplichtig te maken? Zo neen, waarom niet?

¹ Brief d.d. 22 april 2002 kenmerk buza 02209.

² Aanhangsel Handelingen nr. 361, Vergaderjaar 2002–2003.

Antwoord

Antwoord van minister **De Hoop Scheffer** (Buitenlandse Zaken), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken. (Ontvangen 14 januari 2003)

1

Ja.

2

Het betrof hier een zending overtollig militair materieel dat door de strijdkrachten van de VS in Duitsland was afgestoten, en dat door het Amerikaanse ministerie van Defensie was verkocht aan Israël. De ad hoc vergunningplicht is opgelegd omdat het ministerie van Economische Zaken door de douane werd ingelicht dat de zending op het punt stond verscheept te worden naar Israël, terwijl de papieren vermeldden dat het materieel in bezit van de Amerikaanse strijdkrachten zou blijven en naar de VS zou worden verscheept.

Bij de Amerikaanse autoriteiten is vervolgens om opheldering gevraagd. Toen van die zijde de

documenten werden ontvangen, waaruit de toestemming van de Amerikaanse regering voor verkoop aan Israël bleek, is door het ministerie van Economische Zaken alsnog een vergunning verleend.

3

In de brief van mijn ambtsvoorganger en de toenmalige staatssecretaris van Economische Zaken aan uw Kamer van 22 april 2002¹ is uiteengezet dat voor doorvoering van wapens naar Israël die niet onder effectieve uitvoercontrole van een bevriend partnerland of bondgenoot staan, onder de huidige omstandigheden in beginsel geen vergunning zal worden verleend. Zoals bekend zijn zendingen van of naar EU-lidstaten, NAVO-lidstaten, alsmede Australië, Japan, Nieuw-Zeeland en Zwitserland vrijgesteld van de generieke vergunningplicht.

In gevallen waar geen sprake is van een generieke vergunningplicht, kan een ad-hoc vergunningplicht worden opgelegd. Dat geldt ook voor doorvoering van of naar bevriende partnerlanden. In laatstgenoemd geval vindt echter geen toetsing plaats aan de criteria van het wapenexportbeleid, maar gaat het er primair om vast te stellen dat tegen het land van eindbestemming geen internationaal wapenembargo van kracht is en dat de door te voeren goederen geen andere dan de oorspronkelijk bij

export opgegeven bestemming krijgen.

In het onderhavige geval is overgegaan tot het opleggen van een ad hoc vergunningplicht omdat de zending een andere bestemming leek te krijgen dan in de douanedocumenten stond vermeld. Toen het duidelijk werd dat er geen sprake was van omleiding, was er voor de Nederlandse overheid geen reden meer om een vergunning te weigeren.

4

Israël komt niet voor op de lijst van landen waarvoor vrijstelling van de generieke vergunningplicht voor doorvoorzendingen bestaat.

5

Doorvoorzendingen van Israël naar een derde land zijn vergunningplichtig indien sprake is van twee omstandigheden:

1. het betreft zgn. langzame doorvoer (de goederen verblijven enige tijd in Nederland of ondergaan hier een economische bewerking) en;
2. de bestemming is een ander land dan een bevriend partnerland of een bondgenoot.

In geval van zgn. snelle doorvoer (de goederen verblijven kort in Nederland en ondergaan geen economisch relevante bewerking) kan voorts te allen tijde door de minister van Economische Zaken een ad hoc vergunningplicht worden opgelegd. Indien een dergelijke zending niet bestemd is voor of afkomstig is uit een van de bovengenoemde partnerlanden, zal deze door het ministerie van Economische Zaken voor voorlopig advies aan mijn departement worden voorgelegd ter toetsing aan de criteria van het wapenexportbeleid. Indien een dergelijke toetsing negatief uitvalt dan zal door mijn collega van Economische Zaken een vergunningplicht worden opgelegd op basis waarvan vervolgens een definitieve toetsing plaatsvindt (vide 2).

¹ BUZA020209.